

Kljub skromnemu literanemu opusu (v zadnjem desetletju je objavil le ducat kratkih zgodb) je Bob Leman obdelal zelo raznovrstne tematike v podžanrih ZF - od čarovništva do čiste znanstvene ekstrapolacije dognanj sodobne znanosti. Tako se je posvetil psihološkim analizam paranoje, ki jo je preslikal v kozmične dimenzije in z njo govoril o nepomembnosti človeške vrste in njenega mesta v univerzumu. Zanj značilna izvirnost bralca vselej bega - se bo čas nenadoma začel vrteti nazaj, se bo svetloba utekočinila? se bo sonce spremenilo v hladno železno kroglo? kaj bo razkrilo okno v drugo dimenzijo? (tukaj sicer bode droben spomin na starega Cliffa Simaka in eno od zgodb iz serije City). Poleg novele Window (1980) velja omeniti blestečo črtico Instructions (1984). Lemanove zgodbe so se doslej pojavljale le posamič v periodiki in ponatisnjene v antologijah, počasi pa bi bila več kot dobrodošla avtorska zbirka, ki bi predstavila njegovo umetniško moč.

OKNO

Bob Leman

"Ne vemo, kaj hudiča se tam dogaja," so Gilsonu povedali v Washingtonu. "Lahko, da je zelo pomembno. Poveljujoči prismuknjeneč je to poskušal obdržati v tajnosti, vendar je vojska opravljala rutinske preglede in varnostni častnik nas je o tem obvestil. Čudaški projekt. Očitno so ga leta financirali, ne da bi mu kdo posvečal dovolj pozornosti. Izvenčutno zaznavanje, za božjo voljo! Mogoče so kaj odkrili. Vsaj polkovnik varnostne službe misli tako. Poglejte, za kaj gre!"

Poveljujoči prismuknjeneč je bil skuštran profesor psihologije po imenu Krantz. S polkovnikom sta pričakala Gilsona na letališču in z vojaško limuzino so nemudoma odbrzeli na prizorišče. Polkovnik je takoj začel govoriti.

"Tukaj se dogaja resnično nekaj nenavadnega, Gilson," je povedal. "Še nikoli nisem videl česa podobnega in prav tako nihče drug. Tudi Krantz je prav tako zmeden kot vsi ostali. In on je oče projekta. Mi smo

le varnostna služba. Za tajnost pa celo ni nobenih potreb, razen morebitnega odvrčanja ljudi, da se ne bi krohotali. Položaj, v katerem se nahajamo, je ..."

"Dr. Krantz, najbolje bi bilo, če mi v celoti pojasnite, kaj se tukaj dogaja. Doslej nisem dobil še nobene informacije," je rekel Gilson.

Krantz je bil zaposlen s prižiganjem cigare. Puhnil je oblak škodljivega dima in skozenj dejal. "Pogrešamo montažno lopo, računalnik POBEC, nekaj zdravniških aparatov in enega, uh, raziskovalca po imenu Culvergast."

"Pojasnite! Kako pogrešate?"

"Izgubilo se je. Izginilo. Vendar smo dobili nekaj v zamenjavo."

"In kaj je to?"

"Mislim, da bi bilo bolje, če počakate in si sami ogledate. Tam bomo v nekaj minutah," je povedal Krantz.

Peljali so se skozi oddaljeneje predele velemestnega okrožja, skozi vrsto propadajočih naselij. Avtocesta se je vila navzdol po dolini, naselja so se raztezala ob njej, nobeno večje od ene ali dveh skupin hiš, s posameznimi izvoznimi cestami, strmo se dvigajočimi do prvih slemen. V enem od takih izumirajočih naselij so zavili z avtoceste in se, poskakujoč po vijugastem cestišču, ki je bilo sprva tlakovano, zapeljali navzgor v hrib po cesti, ki je bila potem, ko so pustili hiše za seboj, popolnoma razrita. Onstran slemena se je začela cesta spuščati tako naglo, kot se je bila prej vzpenjala in po kakih petsto metrih so zavili na kolovoz, katerega bi zgrešil vsakdo, ki ne bi bil nanj pozoren. Zdaj so bili v gozdu; prevladovala je podrast, vendar je bilo drvarsko delo opravljeno tako dolgo tega, da bi prav lahko bil še deviški, neposekan gozd, veličasten, tih in nekoliko otožen v tem turobnem dnevu.

"Lepo," je menil Gilson, "vendar, kako da je tak projekt tako odmaknjen od vsega?"

"Prostor je bil na voljo," je povedal polkovnik. "Od druge svetovne vojne naprej. Opremili so ga, da bi raziskovali bližinska vžigala. Zadevo so opustili osemindesetega leta. Bil je nezaseden, dokler ga ni prevzel profesor."

"Culvergast je bil nekoliko čudaški," je povedal Krantz. "Ni hotel delati na univerzi. Pravil je, da je tam preveč ljudi. Ko sem slišal, da je ta kraj na voljo, sem se potegnil zanj in ga tudi dobil. S polkovnikom vred. Culvergast je bil s tukajšnjo opremo presrečen, vendar domnevam, da to polkovnika nekoliko moti."

"Culvergast je potrjen norec, njegovi pomagači pa so še slabši," je dejal polkovnik.

"No, kaj za hudiča pa je počel?" je vprašal Gilson.

Praden je Krantz lahko odgovoril, je voznik zavrl pred zamreženimi vrati, ki so zapirala kolovoz. Pritrjena so bila z zanko težke drvarske verige, vhod pa so čuvali oboroženi stražarji. Eden od njih je s hitrostrelna pištolo pokukal v avto. "Vse v redu, gospod?" je vprašal.

"V redu, z vafliji, narednik," je odvrnil polkovnik. Bilo je očitno, da

je to geslo. Podčastnik je odklenil gromozansko ključavnico, ki je zaklepala verigo.

"Precej zastarelo, vendar bo zadostovalo, dokler ne dobimo primerne opreme," je menil polkovnik, medtem ko jih je premetavalo pri vožnji skozi vhod. "Možje s psi nadzorujejo ograjo." Pogledal je Gilsona. "Skoraj smo že tam. Zdaj pa dobro poslušajte in glejte."

Bila je hiša. Stala je na sredini jase, v otoku sončne svetlobe, bela, svetlikajoča se in neskladna z okolico. Vse naokrog je pod mračnim nebom ležala gozdna temina, toda sončna svetloba je nekako obsevala hišo, se bleščala v svetlikajočih se oknih, z leskom obdajala šopke barvitih cvetlic v skrbno negovanih gredicah, se odbijala od prvotne beline, izgubljač se v sivino onesnažene jase z gručo zanemarjenih stavb.

"Boljšega trenutka si ne bi mogli izbrati. Sončno tam, oblačno tukaj," je rekel polkovnik.

Gilson ni poslušal. Stopil je iz avtomobila in očaran strmel.

"Moj bog, kot kaka prekleta viktorijanska razglednica," je izustil.

Čipkaste spiralne rezbarije so se kot pena razraščale po starinsko zasnovani leseni graščini, podivjano rasle proti odtočnim žlebovom, se v popolnosti vzpenjale po stolpih in stolpičkih, krasile skrivnostna strešna okna in očrtovala dolgo, zračno verando. Visoka okna so s svojim razmakom kazala, da je bilo sob mnogo in da so bile velike. Videti je bilo, kot da je to nova hiša, ali morda le sveže prebarvana in izjemno dobro vzdrževana. Dvoriščna pot iz drobnega belega peska je vodila proti visokim vežnim vratom.

"Kaj si mislite o tem? Mar ni videti kot hiša vašega dedka?" je menil polkovnik.

Vresnici je bila videti tako. Kot dedkova hiša, povečana in izboljšana, kot da bi jo gledal skozi lečo romantične nostalgije; dedkova hiša, negovana in razvajana, kot tista stara kmetija ni bila nikoli.

"In to ste dobili v zameno za eno od vaših montažnih lop, mar ne?" je vprašal Gilson.

"Prav tako, kot je tista tam," je povedal polkovnik in pokazal na eno od zanemarjenih stavb. "Tisto lopo smo seveda lahko uporabljali."

"Kaj to pomeni?"

"Poglejte," je rekel polkovnik. Pobral je majhen kamen in ga vrgel proti hiši. Kamen je poletel navzgor, dosegel najvišjo točko in začel padati. Nenadoma ga ni bilo več.

"Bom še jaz poskusil," je rekel Gilson.

Zalučal je kamen visoko in močno kot pri basebalu. Izginil je kakih petnajst metrov pred hišo. Medtem ko je strmel v točko, kjer je izginil, se je Gilson zavedel, da se mehko zelenilo na trati končuje natanko pod to točko. Tam, ker se je končala travna površina, se je začinjalo kamenje in plevel njihove jase. Razmejitvena črta je bila popolnoma ravna in je pod kotom tekla čez trato. Blizu dvoriščne poti se je obrnila pod pravim kotom in s popolnoma enako premočrtno natančnostjo prerezala trato,

pot in grmičevje.

"To je popoln kvadrat," je rekel Krantz. "Stranica kakih trideset metrov. Verjetno je celo kocka. Vemo, da je vrh kakih petindvajset metrov v zraku. Domnevam, da je tega še kakih pet metrov pod zemljo."

"Tega?" je vprašal Gilson. "Tega? Česa?"

"Kar imenujete, pa bo imelo ime," je rekel Krantz. "Morda je to tridimenzionalni televizijski sprejemnik s tridesetmetrskim ekranom. Kubična kristalna krogla? Kdo ve!"

"Metali smo kamenje. Nismo zadeli hiše. Kam so izginili kamni?"

"Ah. Kam, zares? Pojasnite nam to, pa boste mogoče pojasnili vse."

Gilson je globoko zajel sapo. "V redu. Videl sem. Zdaj pa mi povejte vse o tem. Od začetka."

Krantz je kak trenutek molčal, nato pa je s suhoparnim predavateljskim glasom začel:

"Pred petimi dnevi, trinajstega junija ob pol dvanajstih dopoldne, je vojak Ellis Mulvihill, ki je bil na straži pri vhodu, zaslišal nekakšno tiho eksplozijo, kakor jo je pozneje opisal. Stopil je za ogrado, zaklenil vrata za seboj in pritekel sem na čistino. Osupnil je, kot je sam dejal, pa je bil celo pretresen, ko je namesto Culvergastove razdejane lope zagledal tisto hišo tam. Sklepam, da je nekaj časa lovil sapo in mežikal, ko se je skušal sprijazniti s tem, kar je videl. Nato je stekel semkaj do stražarnice in poklical polkovnika. On je poklical mene. Prišli smo sem in odkrili, da je izginilo deset arov zemljišča s stavbo in človekom v njej, namesto tega pa se je preprosto, kot bi trenil z očmi, pojavilo tole."

"Menite, da je lopa izginila tja, kamor je izginilo kamenje," je rekel Gilson. To je bila trditev.

"Zakaj? Saj ne vemo zanesljivo, da je izginila. To, kar vidimo, v bistvu ne more biti tam, kjer to vidimo. Takrat ko je sončno, na hišo dežuje, prav zdaj pa jo v oblačnem dnevu vidite v sončni svetlobi. To je okno."

"Okno kam?"

"No, videti je, kot da je hiša nova, mar ne? Kdaj so gradili take hiše?"

"Okoli tisoč osemsto sedemdesetega ali osemdesetega leta. Nekako takrat ... oh ..."

"Da," je odvrnil Krantz. "Mislim, da gledamo v preteklost."

"Za božjo voljo," je vzdihnil Gilson.

"Vem, kako vam je pri srcu. Lahko se motim. Toda reči moram, da je videti prav tako. Hočem, da slišite, kaj ima o tem povedati Reeves. Diplomant, ki nam pomaga. Tukaj je od vsega začetka. Reeves!"

Zelo visok, zelo vitek mladenič se je vzravnal iz počepa nad napravo nenavadnega videza, ki je stala blizu meje med travo in kamenjem in počasi prikorakal k trem možakom.

"To je preteklost, seveda. Moje dekle si je iz knjižnice izposodilo nekaj knjig o oblačilih in obleke odgovarjajo temu obdobju. Okraski na konjskih vpregah prav tako predstavljajo ključ. To sem zvedel iz ..."

"Počakajte trenutek," ga je ustavil Gilson. "Obleke. Hočete reči, da

so notri ljudje?"

"Seveda," je rekel Reeves. "Prijetna družinica. Mama, očka, deklica, fantek, babica ali tetka. Pes. Dobri ljudje."

"Kako lahko trdite kaj takega?"

"Opazujem jih že pet dni, mar ne? Tam imajo lepo vreme.

Pravzaprav bi rekel človek, da so takrat imeli lepo vreme. Prijazni so drug z drugim, radi se imajo. Dobri ljudje, razumete?"

"Kdaj jih lahko vidim?"

"No, zdaj naj bi večerjali. Po večerji običajno pridejo ven. V kaki uri mogoče."

"Počakal bom. In ko že čakam, mi prosim povejte še kaj," je rekel Gilson.

Krantz je ponovno povzel s predavateljskim glasom:

"O naravi tega pojava ne vemo nič. Imamo okno, za katerega verjamemo, da se odpira v preteklost. Vidimo na drugo stran in tako vemo, da svetloba lahko prodira skozenj. Toda to je mogoče samo v eni smeri, kar dokazuje dejstvo, da ljudje na oni strani o nas nimajo pojma. Nič drugega ne more skozi. Videli ste, kaj se je zgodilo s kamni. V mejno ploskev smo potiskali palice. Nobenega odpora ni bilo, toda vse, kar gre skozi, izgine. Bogue kam? Karkoli porineš na drugo stran, ostane tam. Palica je gladko odsekana. Presenetljivo. Toda kjerkoli je že to, ni tam, kjer je hiša. Mejna ploskev ni med nami in preteklostjo. Pregrada ločuje nas in nek drug kraj. Mislim, da je okno le nekak stranski učinek. Izkrivitev časa, ki so ga povzročile napetosti ob mejni pregradi."

"Krantz, le kaj naj povem sekretarju," je z vzdihom rekel Gilson. "Po naključju ste naleteli na eno največjih odkritij, do katerega smo kdajkoli prišli, vi pa ga prikriivate že pet dni. Če ne bi bilo polkovnikovega poročila, še zdaj ne bi o tem nič vedeli. Pet izgubljenih dni. Kdo ve, kako dolgo bo pojav še trajal. Tukaj bi moral delovati pravi znanstveni inštitut, hudiča. To zahteva vse razpoložljive umske zmogljivosti. V tem trenutku bi morale tukaj vreti kot v panju. In kaj odkrijem? Vi in še nek študent mečeta kamenje in suvata s palicami. In prijateljico, ki v knjigah išče letnice starih oblačil. Preklete, to je že na meji kriminala!"

Krantz ni bil videti osramočen.

"Zdelo se mi je, da boste rekli kaj takega," je dejal. "Vendar pogledjte na stvar še drugače. Če vam je všeč ali ne, tega pojava nista povzročila ne tehnologija ne znanost. To so čiste psi sile. Če bi se nam posrečilo ponoviti Culvergastov postopek, bi morda odkrili, kaj se je zgodilo. Morda bi se nam posrečilo pojav ponoviti. Ne maram tega, kar se bo zgodilo, ko boste poklicali svoje strokovnjake, Gilson. Merili bodo in preizkušali in teoretizirali, niti za trenutek pa ne bodo pripravljeni sprejeti osnovnega dejstva, kaj se je pripetilo. Tisti hip, ko bodo prišli, bom odšel. Pri hudiču, razumite vendar, Gilson, da je to moje!"

"Nič več. Prepomembno je," je odvrnil Gilson.

"Ni res, da nismo izvajali nobenih zahtevnih poskusov," je povedal Krantz. "Reeves, pojasnite mu vaš strelni mehanizem."

"Da, gospod," je odvrnil Reeves. "Veste, gospod Gilson, to, kar je povedal profesor, ni popolnoma res, saj razumete? Včasih kakšna stvar vendarle lahko gre skozi okno. To smo spoznali prvi dan. Nad dolino je bil toplotni obrat in smrad iz kemične tovarne se je nabiral že kakšen teden. Tistega dne se je nesnaga razpršila in veter jo je zanesel čez sedlo ravno sem. Zares ogaben smrad. Opazovali smo ljudi na oni strani: nenadoma so začeli vohati in vihati nosove in v gnusu pačiti obraze. Predvidevali smo, da mora biti temu vzrok kemični smrad. Takoj smo skozi porinili palico, vendar je konec izginil, tako kot ponavadi. Profesor je domneval, da mora na mejni pregradi obstajati nekakšno pulziranje, ki nastane le v določenih časovnih razmakih. Skupaj smo zmašili nekakšno napravo, da bi preizkusili to zamisel. Pridite in si jo oglejte!"

Naprava je bila sestavljena iz nekakšnega vodoravnega vztajnika, na robu pa je bila kot podaljšana zagozda pritrdjena lopatica. Ko se je kolo obračalo, je lopatica pometala po mizi. Zgoraj je bil obešen zbiralni lijak, iz katerega je v presledkih nekaj padlo na mizo, kjer je v to stvar nemudoma udarila lopatica in jo odbila v zrak. Gilson je pogledal v lijak in vprašujoče dvignil obrvi.

"Ledene kocke," je pojasnil Reeves. "Oranžno so obarvane zaradi lažje vidljivosti. Naprava izstrelji vsako sekundo eno ledeno kocko proti mejni pregradi. Nekdo tu vedno stražari s štoparico. Ugotovili smo, da se vsakih petnajst ur in dvajset minut odpre prehod za pet sekund. Pet ledenih kock gre skozi in pade na travo. V preostalem času izginevajo ob mejni ploskvi."

"Ledene kocke. Čemu ledene kocke?"

"Stopijo se in izginejo. Ne moremo onesnaževati preteklosti z izdelki naše dobe. Bogve, kakšne bi bile posledice. Razen tega so tudi poceni in mnogo jih je treba izstreliti."

"Kakšna znanost," je mračno prhnil Gilson. "Kar počakati ne morem, kaj bodo rekli v Washingtonu."

"Posmehujte se, kolikor vam drago," je rekel Krantz. "Tukaj je hiša, tukaj je mejna ploskev. Odkrili smo nekakšno vrsto časovnega potovanja. To je odkril čudaški Culvergast, in ne kakšen fizik ali inženir."

"Zdaj, ko smo že pri tem, kaj pa je sploh nameraval vaš možak Culvergast?" je vprašal Gilson.

"Dobro vprašanje. No, če povem naravnost in brez olepševanja, skušal je odkriti uroke."

"Uroke?"

"Uroke za čaranje. Ne zgražajte se še zaenkrat. To je po svoje smiselno. Dobivali smo sredstva za proučevanje telekineze - upravljanje snovi z mislijo. Očitno je, da bi bila telekineza, če bi jo lahko natančno uporabljali, naravnost neverjetno orožje. Culvergast je domneval, da dejansko obstajajo ljudje, katerim uspevajo neverjetni dosežki telekineze, čeprav je videti, da se tega ne zavedajo in tovrstnega pojava niso sposobni razložiti. Kljub temu se lahko s posebnimi miselnimi procesi priklapljujejo na vir energije, ki očitno obstaja povsod okoli nas, se v

določeni meri nanjosredotočajo in ga usmerjajo. Culvergast je predlagal, da bi odkrili skupen činitelj v njihovih miselnih procesih. Tukaj je preizkusil mnogo domnevnih telekinetikov in oznanil je, da je odkril model, nekakšen mnemotehničen mehanizem, ki deluje prav na dnu ali pod verbalno ravni. Pri enem od svojih subjektov ga je odkril kot niz melodičnih zapisov, pri drugih kot najrazličnejša žlobudranja, pri enem pa, kot se je izrazil, kot matematični zapis na osnovni aritmetični ravni. Vse to je vstavljal v računalnik in poskušal izločiti preproste šume, osebne značilnosti posameznikov in s tem razkriti dejansko aktivno esenco. Nadalje je predlagal, da bi to esenco uredili v besede; besede, ki bi tako oblikovale miselne tokove, da bi pri navadni angleško govoreči osebi kanalizirale in manipulirale s njenimi telekinetskimi močmi. Čarobne besede, bi lahko rekli. Uroki. Očitno je napredoval dlje, kot sem mislil. Menim, da se mu je posrečilo odkriti nekaj besed, ki jih je preizkusil, da bi napravil kak telekinetski pojav. Kaj manjšega. Zadosťovalo bi, da bi se pepelnik dvignil z mize in lebdel v zraku. Delovalo je. Vendar Culvergast ni dobil nekakšne slabotne, malenkostne sile, ki bi vzdignila pepelnike. Na široko je odprla vrata in skozi je pridrla strašna moč. To je seveda popolna domneva, vendar se je moralo pripetiti nekaj podobnega, da je imelo take posledice."

Gilson je tiho poslušal.

"Ne bom trdil, da se vam je zmešalo, saj lahko sam vidim tisto hišo in opazujem, kaj se dogaja z ledenimi kockami," je naposled rekel. "Zakaj se to dogaja, pa vsekakor ni več moj problem. Moj problem je, kaj naj sporočim sekretarju, da naj napravi s tem, kar zdaj imamo. Nekaj je gotovo, Krantz. To ne bo več dolgo vaša zasebna igralnica."

"Tega ne morete storiti," je Reeves kriknil v čisti bolečini. "To je naše, to je profesorjevo."

Gilson je razumel, kako se je počutil Reeves. Hiša se je kopala v svetlobi rdečega sončnega zahoda; videti je bilo, kot da iz njene notranjosti izžareva skrivnost, sijoč rožnat blesk. Toda sončni zahod v biti sploh ni potreben, je razmišljal Gilson. Sentimentalnost in vsesplošno, nepriznana koprnenje po preprostejšem, čistejšem okolju sta hišo zadostno odela z rožnatim sijem. Popolnoma se je zavedal, da sta bila hrepenenje in nostalgija, ki sta ga prevevala, nostalgija za nečem, česar ni nikoli izkusil in da je bil način življenja, ki mu ga je ponazarjala hiša, pravzaprav sad njegovega lastnega uma, zgrajen iz delcev filmov in romanov. Kljub temu je spoznaval, da hrepeni za temi časi. To je bilo milo in varno obdobje, čas, ko je bil tempo življenja lagoden in zrak čist, je razmišljal. Čas, ko sta obstajala vljudnost in uglajeno vedenje, ko so morda mladeniči v oguljenih športnih jopičih spodobno dvorili mladenkam v dolgih, belih oblekah in preživljali dolge, dolgočasne poletne popoldneve v mirnih pogovorih na senčnih verandah. Morda so se tam odvijali zabavni kolesarski izleti po s sencami prepreženih poteh, ki so se med griči vile do hladnih globeli, kjer so brzeli hitri potočki. Morda so zaljubljeni na dolgih prijetno prismuknjenih voznjah z dremavo, potrpežljivo konjsko

vprego, pod veliko belo luno vztrajno šepetali drug drugemu med petjem nočnih ptic. Morda so prirejali izlete po širni, čisti reki, v čolnih, ki so mirno plavali s tokom proti zvokom glasbe godbe na pihala v pristanu na drugem bregu.

Da, in verjetno je nekje živel tudi star očanec, s polno malho zaničljivih besed, ki se je razburjal, kako je bilo pred dobrimi stotimi leti vse bolje, je razmišljal Gilson. Če ne bo pazil, se mu kaj lahko zgodi, da bo poskušal pomagati Krantzu in Reevesu prikriti zadevo. Videti je bilo, da je mladi Reeves, prav nenavadno za svoja leta, brezupno zabredel v nestvarno nostalgijo. Njegov opis družine v hiši je bil naravnost otročji. Zagotovo je zdaj napočil pravi trenutek, da se vmešajo s čustvi neobremenjeni fantje. Zadnji trenutek.

"Zdaj bi morali priti ven," je opozoril Reeves. "Počakajte, da vidite Marto."

"Deklico. Prava punčka je."

Gilson se je zazrl vanj. Reeves je zardel in rekel: "No, nekako sem jih poimenoval. Otroka sta Marta in Pete. Pes je Alfie. Vesta, imena jim pristajajo." Gilson ni odgovoril in Reeves je še močneje zardel. "No, lahko si jih sami ogledate. Prihajajo."

Prijetna družinica, kot je povedal Reeves. Ko jih je opazoval dobre pol ure, je bil Gilson pripravljen priznati, da so bili izredno očarljivi, po svoje popolni kot njihova hiša. Samo oni so še manjkali, da so dopolnili sliko, ki je bila videti kot pristna viktorijanska slikarska upodobitev. Mama in očka sta dobro izgledala in bila sta še vedno zaljubljena, otroka sta bila zdrava, vesela in zadovoljna s svetom. Vsaj zdelo se mu je tako. Opazoval jih je, ko se je mračilo, in si predstavljal prijetne, ljubeče razgovore staršev, ki so sedeli na gugalnici sredi verande, in zdelo se mu je, da skoraj sliši otroško vreščanje in pasji lajež, ko so se lovili po trati. Skoraj se je že stemnilo. V oknih je odsevala prijetna svetloba oljnih svetilk in kresnice so migotale nad trato. Nato je družina uprizorila ljubko, kratko pantomimo. Oče je vstal in odvrigel cigaretni ogorek, da je zarisal ognjeni lok preko ograje. Nato je poklical otroka, ki sta po dostojnem ugovoru lahko ostala zunaj še nekaj minut, nakar ju je poklical bolj odločno. Otroka sta nejevoljno prišla do verande in oče ju je poslal noter; pes, ki se je zamudil, ko je še zadnjič pomočil grm, je pritekkel za njimi in se jim pridružil. Otroka in pes so izginili v hiši, sledila sta jim oče in mati. Vrata so se zaprla in videti je bilo samo še blago svetlobo, ki je svetila skozi okna.

Reeves je globoko vzdihnil.

"Mar ni to nekaj posebnega," je rekel. "Tak način življenja, saj razumete? Če bi človek lahko poslal k vrugu to sranje, v katerem živimo, se vrnil tja in živel kot ... In Marta. Videli ste Marto. Pravi angel je, mar ne? Človek božji, kaj bi dal, če ..."

"Kdaj bo šel skozi naslednji kup ledenih kock?" ga je prekinil Gilson.

"... bi mogel ... Oh, naj pogledam. Poslednji preboj je bil ob treh in petnajst minut, ravno preden ste prispeli. Naslednji bo ob šestih in

petintrideset minut zjutraj. Če se bo časovni razmak ohranil. Vsaj do sedaj se je."

"To bi rad videl. Zdaj pa moram opraviti nekaj telefonskih pogovorov. Polkovnik!"

Tisto noč Gilson ni dobro spal in očitno se je tako godilo tudi Krantzu in Reevesu. Ko je zjutraj ob petih zjutraj prišel na jaso, sta bila še vedno tam, neobrita, pordelih oči in sta pila kavo iz termovk. Zopet se je pooblačilo in jasa je bila v popolnem mraku, skozi katerega se je prebijala le bleda svetloba z druge strani mejne pregrade, kjer se je ravno prebujal nov sončen dan.

"Kaj novega?" je vprašal Gilson.

"Mislim, da bi moral to vprašati jaz," je rekel Krantz. "Kaj se bo zgodilo?"

"Bojim se, da v glavnem to, kar ste pričakovali. Menim, da bo do večera ta kraj postal pravo mravljišče. Jutri zvečer boste verjetno imeli srečo, če boste lahko še našli mesto, kjer boste stali. Predstavljam si, da Bannon visi na telefonu in zbira znanstvenike od takrat, ko sem ga opolnoči poklical. Oni bodo izbrali tehnike, ki bodo pripeljali aparature. In vojska bo krepko poostrila varnostne ukrepe. Bi lahko dobil malo kave?"

"Sami si postrezite. Slabe novice prinašate, Gilson."

"Žal je pač tako," je odvrnil Gilson.

"Hudiča. Oh, hudiča," je glasno zaklel Reeves. Videti je bilo, kot da bo izbruhnil v jok. "Mar ne veste, da zame to pomeni konec. Še zraven me ne bodo spustili. Nekak ušiv diplomant iz psihologije. Še blizu ne bom mogel priti. Oh, naj vse pobere hudič." V besu in obupu je zrl v Gilsona.

Sonce je vzšlo, osvetlilo jaso s sivkasto svetlobo, hiša onstran mejne ploskve pa se je bleščala v jutranjem svitu. Nobenega zvoka ni bilo slišati, le enakomerno udarjanje naprave za izstreljevanje ledenih kock. Trije možakarji so nemo strmeli v hišo. Gilson je pil kavo.

"Marta je tam. Tam zgoraj," je rekel Reeves. Droben obrazek se je pojavil med okenskimi zavesami na drugem nadstropju in svetlomodne oči so zrle v novo jutro. "To počne vsako jutro," je povedal Reeves. "Sedi tam in opazuje ptice in veverice, dokler je najbrž ne pokličejo k zajtrku."

Stali so in opazovali dekletce, ki je zrla na nekaj, kar je bilo zunaj okvira njihovega okna in kar bi ležalo za njimi, če bi živeli v istem svetu. Gilson se je skoraj obrnil, da bi videl, kaj neki gleda. Reeves je imel podoben nagib.

"Kaj mislite, da opazuje?" je vprašal. "Ni nujno, da je gozd, veste. Mislim, da so ga že pred tem posekali. Mogoče je travnik. Na njem je živina ali konji. Človek, kaj bi dal, da bi bil tam in videl, kaj ona gleda."

Krantz se je ozrl na uro.

"Stopimo raje tja. Manjka samo še nekaj minut," je rekel.

Stopili so do naprave, ki je monotono izstreljevala ledene kocke v razmejitveno pregrado. Poleg je sedel vojak s štoparico, na mizi pa sta ležala velikanski kronometer in šop tabel. Gilson je opazoval napravo in

se rahlo zabaval ob njenih preprostih zvokih: *plink* - kocka pade, *vuš* - lopatica pometa naokrog, *bong* - lopatica udari ledeno kocko. Sledi enoličen polet do mejne površine, kjer mali oranžni izstrelek nenadoma izgine. Sekundo kasneje še eden. Nato še eden.

"Še pet sekund," je zaklical vojak. "Štiri. Dve. Ena. Zdaj!"

Uštel se je za eno sekundo. Ledena kocka je izginila prav tako kot tista pred njo. Toda naslednja je poletela naprej in padla na trato, kjer je ležala in se svetlikala. To je bilo torej dejstvo, je razmišljal Gilson. Časovno potovanje za ledene kocke.

Nenadoma je za njim sprva nerazumljivo kriknil Krantz, nato pa še Reeves. Gilson je zatem jasno in glasno zaslišal Krantzov prestrašeni krik:

"Reeves, nikar!"

Slišal je topot dirjajočih nog in z robom vidnega polja zaznal odblesk naglega gibanja. Zasukal se je še v pravem trenutku, da je opazil Reevesovo vitko postavo, kako je šinila mimo in se vrgla skozi mejno površino, tako da je Reeves z vsemi štirimi pristal na trati. "Norec," je divje rekel Krantz. Ledena kocka je prebila pregrado in pristala poleg Reevesa. Naprava je ponovno udarila; ledena kocka je poletela in izginila. Pet sekund, v katerih je bil možen prehod, je minilo.

Reeves je dvignil glavo in za trenutek strmел v travo, na kateri je ležal. Svoj pogled je preusmeril v hišo. Počasi se mu je čez obraz razlezal nasmeh in ljudje na drugi strani so lahko skoraj prebrali njegove misli. No, naj bom preklet. Uspelo mi je. V resnici sem tukaj.

Krantz je nenadzorovano blebetal:

"Še vedno smo tu, Gilson. Še vedno smo tu, še vedno obstajamo. Vse je videti enako. Morda se ni veliko spremenilo, morda je prihodnost nespremenljiva in Reeves ni spremenil prav ničesar. Bal sem se tega, nekaj podobnega temu. Ves čas, odkar ste prispeli sem, je bil ..."

Gilson ga ni poslušal. Zaprepadeno in z nejevero je strmел v otroka na oknu, poskušajoč doumeti, kar je videl, ne da bi verjel svojim očem. Dekličino obnašanje je bilo napačno. Bilo je zelo, zelo napačno. Na njeni trati se je v sončnem jutru iz samega zraka materializiral neznan moški, ona pa ni pokazala nobenega presenečenja, osuplosti ali strahu. Namesto tega se je nasmehnila, v hipu in spontano, njen nasmeh pa se je širil in širil, dokler ni bilo videti, kot da je razklal spodnji del obraza. Nasmeh, ki je odkril preveliko število zob, nepremičen nasmeh, ki je deloval neskladno in grozljivo pod njenimi svetlomodrimi očmi. Gilsona je stisnilo v želodcu. Zavedel se je, da ga je pošastno strah.

Obraz je nenadoma izginil z okna. Čez nekaj trenutkov so se vhodna vrata sunkovito odprla, deklica je planila skozi in se v nenavadnem, poskakujočem teku zapodila proti Reevesu. Ko je bila oddaljena še kak meter, je kot kobilica spretno in z zaslepljujočo hitrostjo planila nanj. V Reevesovih očeh se je ravno oblikoval zmeden pogled, ko so mu močni, drobni zobje iztrgali grlo.

Spustila ga je in odskočila. Curek svetle krvi je brizgnil iz raztrgan-

ine na Reevesovem vratu. Dolgo je osuplo strmel v kri in nato dvignil roki, da bi pokrtil rano. Kri je vrela med njegovimi prsti in odtekala po podlaktih. Klecnil je na kolena in v popolnem zaprepadenju strmel v deklico. Zanihal se je, trznil in padel na obraz.

Opazovala ga je z brezčutnimi, plazilcem podobnimi očmi, na obrazu pa ji je še vedno lebdel grozljiv nasmeh. Bila je gola in Gilsonu se je zdelo, da je tako kot z usti nekaj narobe tudi z njenim trupom. Obrnila se je in videti je bilo, kot da je zaklicala proti hiši.

V hipu so pridrveli ven: mama, očka, deček in babica. Vsi so bili goli in pri vseh so se začela usta ostudno spreminjati. Ne da bi za hip zastali ali upočasnili tek so se vrgli k truplu, počepnili okrog in z njega mrzlično strgali obleko. Nato je prijetna družina, čepeč na trati v jutranjem soncu, začela z grozovitim obedom.

Krantzovo blebetanje se je spreverglo v jadikovanje.

"Sveta Marija, mati božja, moli za nas!"

Vojak s štoparico je bruhal. Nekdo je v pregradno ploskev izpraznil cel šaržer in polkovnik je pošastno preklinjal. Gilson, ki ni mogel več prenašati pogleda na ostudno pojedino, je pogledal stran in se zavedel, da bulji v psa, ki je zadovoljno sedel na verandi in mahal z repom.

"Za božjo voljo, saj to vendar ne more biti res," je izbruhnil Krantz. "Če bi taki ljudje obstajali, bi bilo to napisano v zgodovini, v časopisih. Moj bog. Kaj takega ne bi bilo pozabljeno."

"Oh, ne govorite neumnosti," je jezno dejal Gilson. "To ni preteklost. Ne vem, kaj je, vendar vem, da to ni preteklost. Ne more biti. To je ... ne vem ... nekje drugje. V neki drugi razsežnosti. Vesolju. Ena od tistih teorij. Alternativni svetovi, svetovi različnih možnosti, verjetnostni svetovi, ali kakorkoli jih že imenujete. Tako, ta gnusnoba tam preko se nahaja v sedanjosti. Culvergastov prekleti urok je predrl do enega izmed teh svetov. Nekaj takega se je moralo zgoditi. Moj bog, kakšno peklenko zgodovino je moral imeti ta svet, da so se razvili taki stvori. Krantz, to niso ljudje. V nobenem primeru niso ljudje, pa kakorkoli že izgledajo. Tristo kosmatih! Kako ste se mogli tako zmotiti!"

Končno je bilo vsega konec. Družina je s polnimi trebuh, okrvavljena, zamaščena in zaradi prenažrtosti težkih vek poležavala na travi. Malčka sta zaspala. Videti je bilo, da je bil večji samec globoko zamišljen. Čez nekaj časa se je dvignil, pobral Reevesovo obleko in jo pazljivo pregledal. Nato je prebudil samičko in jo očitno nekaj časa zasliševal. Ona je krilila z rokami, kazala in ponazarjala Reevesov strmoglavni prihod. Gilsonu se je zazdelo, da so se njegove brezčutne oči za trenutek zazrle vanj. Obrnil se je ter razmišljajoč odkorakal do hiše in stopil noter.

Na jasi je tišino motilo le zamolklo udarjanje strelne naprave. Krantz je začel hlipati in polkovnik je enolično preklinjal. Vojaki so bili kot omamljeni. Vsi so prestrašeni, je premišljeval Gilson. Vsi so prestrašeni na smrt.

Po pikniku je družina na trati uprizorila groteskno parodijo s čiščenjem prizorišča. Malčka sta prinesla koš in pod pazljivim nadzor-

stvom samic začela pobirati ostanke njihovega obeda. Eden od otrok je psu zalučal kost in časomerilec je začel ponovno bruhati. Ko je bila trata posnažena, sta koš odnesla v ozadje, odrasli pa so se vrnili v hišo. Trenutek kasneje je izstopil samec, ki je bil zdaj oblečen v belo laneno obleko. S seboj je imel knjigo.

"Biblija," je zaprepadeno izdaval Krantz. "To je Biblija."

"Ni Biblija," je menil Gilson. "Nobene možnosti ni, da bi taki ... stvori ... lahko imeli Biblijo. Nekaj drugega je. Mora biti tako."

Knjiga je bila podobna Bibliji. Platnice so bile iz mehkega, črnega usnja in ko jo je samec začel prelistavati, očitno iščoč nek odlomek v tekstu, so videli, da je bil papir tenak in močan, tak kot tisti, na katerem tiskajo Biblijo. Našel je pravo stran in Gilsonu se je zdelo, da je začel glasno, čustveno brati, kot da bi recitiral.

"Kaj za hudiča misliš, da namerava," je spregovoril Gilson. Ko je še govoril, je okno prenehalo obstajati.

Hiša, trata in govornik v belem so izginili. Gilson je ujel bežen pogled na drevesa onkraj velikanske jame, ki je ležala med njim in drevjem na oni strani. Nato ga je sunek vetra vrgel po tleh in zrak se je napolnil s prahom, letječimi odpadki in zavijanjem vetra. Veter je ponehal tako nenadno, kot je izbruhnil in slišati je bilo padanje drobnih predmetov, ki so še pred kratkim lebdeli v zraku. Mesto, kjer je stala hiša, je popolnoma zastrl vrtinec prahu.

Prah se je počasi sesedal. Kjer je bilo prej okno, je v tleh zijala ogromna jama, popoln kvadrat kakih tridesetih metrov in globok morda tri metre, s popolnoma, kot mizna površina gladkim dnom. Gilson je tik pred sunkom vetra, ki je zapolnil brezračen prostor, opazil, da so bile stene tako ravne in gladke, kot če bi nekdo kos sira prerezal z ostrim nožem. Toda zdaj, ko sta se vrhnja plast zemlje in peska krušila in udirala na dno in so se po celem robu posedali drobni zemeljski usadi, so se robovi trgali in postajali nepravilni.

Gilson in Krantz sta počasi vstala.

"To naj bi bilo vse," je menil Gilson. "Bilo je tukaj in zdaj je izginilo. Toda kje je montažna lopa? In Culvergast?"

"Bogve kje. Vendar mislim, da je izginil za vedno," je odvrnil Krantz. Tega ni rekel omalovažujoče. "Vsaj tam ga ni, kjer živijo ti stvori."

"Kaj menite, da so ta bitja?"

"Kot ste že rekli, ljudje gotovo niso. Manj človeški so od pajka ali ostrige. Toda, Gilson! Kako izgledajo in kako se oblačijo! Tista hiša ..."

Če je neskončno število verjetnih svetov, potem morajo obstajati vsi možni svetovi."

Krantz je bil videti v dvomih. "Da. No, morda. Prav nič ne vemo o tem, mar ne?" Za trenutek je utihnil. "Gilson, tisti stvori so bili izredno grozljivi. Ko se je pojavil Reeves, samička za reakcijo ni potrebovala niti delčka sekunde. V hipu se je zavedla, da je tujec in je planila nanj, da ga uniči. In to je bil mladič. Mislim, da se zdaj, ko okna ni več, lahko počutimo varnejše."

"Strinjam se tem. Kaj menite, da se je z njim zgodilo?"

"To je jasno, mar ne? Oni poznajo uporabo sil, okoli katerih je Culvergast le taval. Tista knjiga, tista knjiga mora biti knjiga urokov. Iz tega so razvili znanost. Preverjeno in zanesljivo zadevo, del njihove splošno priznane modrosti. Tisti stvar je knjigo uporabljal kot vsakodnevni pripomoček. Ko si je opomogel po požrtiji, ni potreboval niti dvajsetih minut, da je razvozlal, kako se je Reeves znašel tam in kaj mora storiti. Samo svojo knjigo urokov je vzel, izbral pravega in ga izrekel. Prav rad bi videl kazalo te knjige. Puf! Okno je izginilo in Culvergast je nekje obtičal. Bogve kje!"

"Mislim, da je to čisto mogoče. Celo zelo verjetno je. Prav imate. V bistvu o teh stvareh nimamo pojma."

Krantz je bil nenadoma videti prestrašen.

"Gilson, kaj če ... Poglejte! Če je s takšno lahkoto izničil okno in če toliko obvlada telekinetske moči, kaj mu potem brani, da bi odprl okno v naš svet? Mogoče nas zdaj opazujejo, kot smo jih prej opazovali mi. Zdaj vedo, da smo tukaj. Kaj neki bi jim lahko prišlo na misel? Morda potrebujejo meso. Morda so oni ... moj bog!"

"Ne. Ni izvedljivo" je menil Gilson. "Okno v tisti svet je odprlo popolno, nepredvidljivo naključje. Culvergast ni imel nič več pojma, kot bi ga imel šimpanz pred računalniško tipkovnico. Če je teorija o verjetnostnih svetovih prava razlaga za vse to, potem je zadel le enega od neskončnega števila svetov. Četudi tista bitja tam preko vedo, kako napraviti okna, so možnosti, da bi nas našli, neskončno majhne. Lahko rečemo, da je to nemogoče."

"Da. Da, seveda," je z olajšanjem rekel Krantz. "Seveda. Lahko bi poskušali večno, pa nas ne bi našli. Četudi bi hoteli." Razmišljal je za trenutek. "In mislim, da prav to tudi želijo. Kot je bilo videti, so Reevesa raztrgali popolnoma refleksno; nehote, kot če človeku trzne veka na očesu. Zdaj vedo, da smo tukaj in se bodo morali potruditi, da nas dobijo. Če sem jih pravilno ocenil, si ne morejo kaj, da tega ne bi storili."

Gilson se je spomnil brezčutnih oči in dejal:

"Niti malo ne bi bil presenečen, če bi bilo tako. Toda zdaj bi bilo za naju najboljše ..."

"Dr. Krantz!" je nekdo zakričal. "Dr. Krantz!" V glasu je bilo slišati nepopisno grozo.

Možaka sta se obrnila. Vojak s štoparico je kazal s tresočo roko. Preden sta razumela, se je v zraku nad robom jame materializiral nekakšen bel predmet, poletel navzven in pristal poleg podobnega predmeta, ki je že ležal na tleh. Priletel je še eden. In še eden. In še eden. Vsega skupaj pet predmetov, razmetanih na območju morda kakega kvadratnega metra.

"To so kosti," je rekel Krantz. "O, moj bog, Gilson! To so kosti!"

Glas mu je drhtel in bil je na robu hysterije. "Preprečite to. Takoj to preprečite. Pohitim." Stekli so na kraj dogodka. Vojak je bil že tam, čepel je in obraz se mu je kremžil od slabosti in groze.

"Tista kost," je dejal in pokazal z roko. "Tista tam. To je tista, ki so jo vrgli psu. Vidi se, da je obgrizena. O, Jezus! To je tista, ki so jo vrgli psu."

"Torej so že napravili okno," je razmišljal Gilson. "Veliko morajo vedeti o teh stvareh, da so to lahko tako hitro dosegli. In zdaj nas opazujejo. Toda čemu so vrgli kosti? Da bi nas posvarili? Ali samo preizkusili? Čemu kosti, če je bil to samo preizkus? Zakaj ne kamenčka ali ledene kocke? Morda so želeli oceniti našo reakcijo. Da bi videli, kaj bomo storili."

"In kaj bomo storili? Kako se lahko zaščitimo pred nečem takim? Če imajo ta bitja kakršenkoli smisel za medsebojno sodelovanje, potem prijetna družinica nedvomno ne bo izgubljala časa z razširjanjem novice širom svojega sveta, tako da se bomo enkrat te dni soočili z milijoni in milijoni teh stvorov. Vsepovsod se bodo istočasno pognali skozi taka okna, se nenadoma materializirali kot oblak velikanskih mesojedih kobilic, prerivajočih se, da bi žrle s svojo brezčutno požrešnostjo, dokler ne bodo planeta spremenili v puščavo kosti. Ali obstaja proti temu sploh kakšna obramba?"

Krantz je podobno razmišljal.

"V godlji smo," je dejal s tresočim se glasom. "Gilson, ena stvar je na naši strani. Vemo, kdaj se ta prekleta zadeva odpira. Točno smo izmerili čas. Washington se bo moral temu popolnoma posvetiti, posvariti ves svet, ukrepati preko Združenih narodov ali nekaj podobnega. Dosekunde natančno vemo, kdaj je mogoče priti skozi okno. Postaviti moramo opozorilne sisteme. Sleherna življenjska skupnost mora poskrbeti za alarm, bodisi z žvižgom na piščal ali udarcem na gong. Zvonec zazvoni, vsakdo prime za orožje in čaka v pripravljenosti. Če se stvori v petih sekundah ne pojavijo, ponovno zazvoni zvonec in vsakdo se do trenutka za naslednje odprtje okna lahko ukvarja s svojim poslom. Gilson, lahko da bi delovalo, samo naglo moramo ukrepati. V petnajstih urah in nekaj minutah se bo okno ponovno odprlo."

Petnajst ur in nekaj minut, je razmišljal Gilson. Nato pet sekund strašne ranljivosti in nato petnajst ur in dvajset minut varnosti pred nastopom nove groze. In tako naprej - kako dolgo? Domnevno do takrat, dokler se ta bitja ne bi pojavila, kar pa se morda ne bi nikoli zgodilo. Kdo bi vedel, kako deluje njihov um. Ali pa morda toliko časa, da bi bilo mogoče ponoviti Culvergastov poskus, kar se prav tako morda ne bi nikoli zgodilo. Spraševal se je, če bi človeška bitja lahko obstala v takih pogojih, ne da bi se jim zmešalo. Vprašljivo je, če bi človeška psiha lahko zdržala v edini predvidljivi viziji prihodnosti, ki bi jo označevalo brzenje v dolge soteske groze in negotovosti in nato kratkotrajni vzponi na vrhove oddiha. Ali bo razum še vedno deloval, če bosta njegovi edini možnosti grozovita smrt in neznosna napetost, ki je ne bo nikoli konec? Ali sploh obstaja kakšna možnost, da bi človeška vrsta lahko živela s spoznanjem, da nima zagotovljene nobene prihodnosti, ko bo minilo petnajst ur in dvajset minut?

Nato pa je spoznal, v brezupu in potrnosti, da to ni bilo vprašanje

petnajstih ur in dvajsetih minut, da to niti ni bilo vprašanje ene ure in da čas tu sploh ni igral nobene vloge. Pokazalo se je, da se okno ni odpiralo samo v določenih časovnih presledkih. V zraku se je materializirala zmešnjava kosti in ostanki delovnega oblačila, ki so kot zaničevalno odvržene smeti padle na tla in tam obležale v neurejenem kupu. Videti so bile ostudne in so potrjevale zlovesče slutnje.

(THE WINDOW, The Magazine of Fantasy and Science Fiction, maj 1980)